

УТИЦАЈ ЛЕГАЛИЗАЦИЈЕ ПРОСТИТУЦИЈЕ НА ТРГОВИНУ ЉУДИМА

**Истраживачки рад у оквиру Правне клинике за
сузбијање трговине људима**

Универзитет у Београду Правни факултет

децембар 2011.

Ментори: проф. др Горан Илић

доц.др Ивана Крстић

Студенти(аутори): Марко Антић

Јелена Делић

САДРЖАЈ:

Уводна разматрања.....	
Дефиниција и диференција.....	
Теоријски аспекти.....	
Упоредна анализа.....	
Законска регулатива у земљама Европе.....	
PRO / CON.....	
Закључак.....	
Литература.....	

УВОДНА РАЗМАТРАЊА

Овај рада покушаће да приближи и расветли, два друштвена феномена, поуларно названа „најстарији занат на свету“ и „модерно ропство“, као и њихов међусобни, комплексни однос. Без претензије да дају коначно решење и одговор на питање да ли легализације проституције нужно доводи до повећања или смањења квантитета трговине људима, аутори ће кроз неколико смислних целина изнети мишљења стручњака, често опречна, стистичке податке који варирају зависно од извора, правна решења која су резултирала различитим последицама и подељено мишљење јавног мњења.

Циљ овог рада није да читаоцу понуди коначна решење, већ да га подстакне да, узимајући у обзир све наведене информације, кроз мисаони процес, донесе закључке који ће бити конструктивни за решавање наведених проблема у својој друштвеној заједници.

ДЕФИНИЦИЈА И ДИФЕРЕНЦИЈА

Да би се уопште анализирали феномени и њихови утицаји неопходно их је пре свега дефинисати.

Термин проституција води порекло од латинске речи *prostituere* што значи јавно изалгати, а под овим појмом се подразумева *продавање сексуалних услуга за новац или неку другу против чинидбу*. Жена која се бави проституцијом назива се проститутка, а мушкарац проститут или жиголо. Особа која посредује у проституцији, односно треће лице које убира материјалну корист, назива се макро (патрон, мадам).

Проституција се јавља у више појавних облика од којих су најзаступљенији:

Улична проституција- облик проституције којим се баве социјално најугроженије категорије становништва, међу којима је највећи број Ромкиња. Обично раде на фреквентним местима као што су железничке станице или одређене улице.

Проститутке јавних кућа- релативно су боље заштићене како здравствено тако и безбедносно. Где то није легално, постоје илегалне јавне куће у којима проститутке често раде готово као робиње.

Хотелска проституција- овим обликом проституције баве се већином студенткиње из унутрашњости, а у организацију посла укључено је, поред макроа, и особље хотела у којима се одвија проституција.

Агенцијска проституција- овим обликом проституције баве се образоване жене, бољег материјалног стања. То су разне агенције- за „*пословну пратњу*“, масажу и релаксацију, запошљавање, за манекенке и фотомоделе, естрадне агенције исл. Карактерише је добра организованост и развијеност.

Пријатељска проституција- облик проституције где пријатељи „намештају“ пријатељима проститутке. Ова проституција је углавном тешко видљива. У овај облик проституције укључене су удате жене, стално или привремено запослене и оне нигде нису регистроване као проститутке.

Проституција у ноћним баровима и клубовима је, поред агенцијске проституције, облик који је у највећој експанзији. Овај облик проституције је најтешње повезан са трговином женама.

„**Елитна проституција**“ - проституција на телефонски позив, у политичким и бизнис круговима, хотелима са пет звездица исл. За овај облик проституције девојке се ангажују на дужи период, а хонорари су изузетно високи.

Спортска проституција је облик проституције где клубови обезбеђују проститутке за судије и своје играче.

Проституција за попуњавање кућног буџета- овим обликом проституције баве се углавном удате жене које су приморане да се проституишу како би прехраниле себе и своју породицу.

Новији облици- интернет проституција и порнографија, „e-mail trafficking“, e-mail проституција, дечија порнографија, „call girls“- које на почетку не раде преко агенција него за себе, али касније упадају у организовану шему.

Разликовање појавних облика проституције значајно је због тога што су поједини од њих у директној спрези са трговином људима, док је за друге облике уобичајено да таква веза не постоји.

Трговина људима спада у групу кривичних дела која су кривичним законом Републике Србије дефинисана као дела против човечности и других добара заштићених међународним правом.¹ Интересантно је истаћи да је изменама кривичног законика из 2009. године законодавац пооштрио казнену политику за ово дело. Такође, по први пут је уведена одговорност лица које зна или је могло знати да је лице жртва трговине људима, па је искористило њен положај или другоме омогућило искоришћавање њеног положаја ради експлоатације.² Међутим, може се поставити питање да ли су овакава законска решења заживела у судској пракси.

¹Кривични законик, *Службени гласник РС*, бр. 85/05, 88/05, 107/05, 72/09 и 111/09, чл. 388, ст. 1, Ко силом или претњом, довођењем у заблуду или одржавањем у заблуди, злоупотребом овлашћења, поверења, односа зависности, тешких прилика другог, задржавањем личних исправа или давањем или примањем новца или друге користи, врбује, превози, пребацује, предаје, продаје, купује, посредује у продаји, сакрива или држи друго лице, а у циљу експлоатације његовог рада, принудног рада, вршења кривичних дела, проституције или друге врсте сексуалне експлоатације, просјачења, употребе у порнографске сврхе, успостављања ропског или њему сличног односа, ради одузимања органа или дела тела или ради коришћења у оружаним сукобима, казниће се затвором од три до дванаест.

² Кривични законик, *Службени гласник РС*, бр. 85/05, 88/05, 107/05, 72/09 и 111/09, чл. 388, ст. 8, Ко зна или је могао знати да је лице жртва трговине људима, па искористи њен положај или другоме омогући искоришћавање њеног положаја ради експлоатације предвиђене ставом 1. овог члана, казниће се затвором од шест месеци до пет година.

Наш правни систем проституцију не препознаје као кривично дело, већ као кршење јавног реда и мира које за собом повлачи прекршајну одговорност за које је предвиђена казна затвора до 30 дана.³ Одговорно лице је само лице које пружа услуге, док се за корисника услуга не предвиђа ниједан облик одговорности (осим моралне). Једину одговорност (и то кривичну) корисника услуга, законодавац је предвидео у случају да је пружалац услуга жртва трговине људима. Са друге стране, лице које посредује у проституцији (треће лице), кривично је одговорно према члану 184. Кривичног законика.⁴

Испреплетан однос ова два феномена можда најбоље приказује статистички податак да чак 87% свих жртава трговине људима се експлатишу у сексуалне сврхе.⁵ Међутим, имајући у виду да статистика често уме да завара, не треба олако закључити да су ова два појма нераздвојива. Иако је разлика тешко уочљива, није занемарљива.

Основна разлика је у томе да трговина женама подразумева ропски однос, односно одсуство слободе одлучивања и кретања. Жена жртва трговине је власништво особе која ју је купила и не може својом вољом престати да се бави проституцијом.

Проституција, са друге стране, ма колико укључивала различите облике принуде и експлоатације, подразумева могућност располагања сопственим телом и зарадом, слободу кретања, слободу одлучивања о бављењу или небављењу проституцијом и слично. Жртве трговине женама могу бити како жене које су преваром приморане да се баве

³ Закон о јавном реду и миру, *Службени гласник РС*, бр. 51/92, 52/93, 67/93, 48/94, чл. 14.

⁴ Кривични законик, *Службени гласник РС*, бр. 85/05, 88/05, 107/05, 72/09 и 111/09, чл. 184, Ко наводи или подстиче другог на проституцију или учествује у предаји неког лица другоме ради вршења проституције или ко путем средстава јавног информисања и других сличних средстава пропагира или рекламира проституцију, казниће се затвором од шест месеци до пет година и новчаном казном.

⁵ Niklas Jakobsson, Andreas Kotsadam, The law and economics of international sex slavery: prostitution laws and trafficking for sexual exploitation, Gothenburg, 2010, доступно на адреси: <http://andreaskotsadam.files.wordpress.com/2010/06/trafficking.pdf>

проституцијом, тако и жене које су својеволјно пожеле да се баве проституцијом, али су касније увучене у ланац трговине и доспеле у ропски однос.⁶

ТЕОРИЈИСКИ АСПЕКТ

Како бисмо јасније сагледали ове две друштвене појаве и разумели њихову позадину неопходно је да своју пажњу усмеримо на то, какве нам одговоре нуде теоретичари.

Сви аутори, радова на које само наишли вршећи ово истраживање, једниствени су у оцени да је оно што покреће људе да се баве проституцијом и трговином људима јесте, преовлађујуће, економски интерес. Оно, како они виде утицај легализације проституције на тржиште сексуалне индустрије и њен посредни или директни утицај на трговину људима, је тачка размимоилажења.

Можда су ова прожимања и најбоље приказана у студији која је вршена током 2011 год „Seo–Young Cho, Axel Dreher.и Eric Neumayer“. У њој је, за разлику од студије „Jakobsson и Kotsadam(2011)“ која прати само ефекат раста тржишта, узет у обзир ефекат опадања тржишта који се неминовно јавља након спровођења легализације.

Дакле, легализација проституције за собом повлачи два ефекта, ефекат раста(који стимулативно делује на пораст трговине људима) и ефекат опадања(који је супротност ефекта раста). Питање на које је теорија покушала да одговор је, који од ова два ефекта у пракси преовлађује и тако посредно да одговор на то да ли легализација проституције утиче на квантитативно повећање или смањење трговине људима.

⁶ Сања Ћопић, Сања Милојевић, Биљана Симеуновић-Патић, Биљана Михаић, Трговина људима у Србији, Београд, 2004, доступно на адреси: <http://www.osce.org/sr/serbia/34951>, стр. 83.

Пример:

Ако се предпостави да је у једној земљи употпуности забрањена проституција. Ово тржиште ће се понашати као и друга нелегална тржишта (тржиште дроге, угрожених врста). Дакле, ово тржиште ће, као и свако друго, функционисати у зависности од понуде и тражње. С обзиром да постоји константна потражња за овим видом услуге постоји и спремност да се изађе у сусрет понудом. Имајући у виду ово, као и досадашња искуства, не може се очекивати да ће се прохибицијом, тржиште угасити. Оно што се може очекивати на плану понуде је да један део, корисника услуга, одустане од коришћења услуга из страха да могу бити кривично гоњени као и што је цена услуге увећана. Са друге стране постоји могућност да се потражња увећа за онај број људи које привлачи то што је коришћење сексуалних услуга у супротности са законом. Такође, опште је прихваћен став, да су упркос условима рада, који многи називају експлоататорским, раднице које се зарађују кроз бављењем проституцијом доста високе, у односу на улагања у људски капитал, као што су знање, вештине. Наиме, зарада коју би те особе, са таквим људским капиталом, могле да остваре ван овог тржишта је далеко нижа од зараде коју остварују на тржишту проституције.

Овакав однос се правда се компензацијом за друштвено жигосање, рентом реткости, ризични и непривлачним условима за рад, изгубљене брачне бенифиције овоме треба додати и компензацију за залажење, често потпуно непознатих особа, у интимне сфере. Поред свега овога не треба заборавити и да у овој ситуацији, када је проституција забрањена, мора постојати компензација за ризик који сексуални радници и њихови макрои преузимају.

Шта би се догодило, са понудом и тражњом, у условима у којима је проституција легална? Потражња би у овом случају порасла је не би постојао страх од одговорности клијента као и што би цена услуге била нижа, с обзиром на губитак премије за ризик. Што се понуде тиче, за очекивати је да ће се на тржишту појавити нови радници и њихови макрои и то претежно, они које је без обзира на премију за ризик, страх о гоњења одвратио од изласка на тржиште.

Међутим, постоји могућност да се понуда умањи за онај број радника који нису спремни или нису у могућности да плате држави порез. Овакав сценарио мало вероватан, јер је за

очекивати да се ти радници окрену илегалном раду а једино што их може натерати да се повуку са тржишта јесте страх да ће се држава истом жестином борити против ове врсте илегалних(дивљих) сексуалних радника и њихових макроа. Дакле пративши невидљиву руку тржишта, аутори ове студије су закључили, да ће тржиште реаговати на легализацију проституције повећањем како понуде тако и тражње.

Оно што нас интересује је да ли ће овај раст тржишта утицати и на пораст трговине људима?

Водећи се овим резултатима као и звештајем, „Danailova-Trainor and Belser (2006)“ у којем се наводи да је трговина људима већа у земљама са развијенијом сексуалном индустријом, можемо закључити као и Jakobsson и Katsadam да је ефеката раста преовлађујући и да ће са легализацијом проституције доћи и до пораста трговине људима. Закључити да је ова тврдња потпуно тачна без узимања у обзир опадајућег ефекта било би погрешно. Треба видети да ли и у којој мери, легализација проституције може да измени састав међу секс радницима(добровољни, принудни). Односно да ли ће ефекат опадања смањити број страних жртви трговине људима у сврху сексуалне експлоатације као и да ли ће утицати на пораст постотка добровољних радника. Као и да ли ефекат опадања може надвладати ефекат раста?

Уколико домаћи правни систем препознаје проституцију као нелегалну делатност, део популације која се бави овим послом ће неминовно бити жртве трговине људима, делом и због немогућности да се потребе тржишта задовоље домаћим добровољним радницима који би радили на нелегалном тржишту. Удео жртви би опао након легализације проституције, јер је у интерес „индустрије“ да регрутује особе које се добровољно баве тиме како не би угрозили ново стечени статус. Међутим, и након легализације трговина људима у овој области неће бити употпуности бити искорењена. Прво, могуће је да и поред легализације не буде регрутован довољан број радника због, саме природе посла која није привлачна. Друго, жртве трговине су подложније да удовоље захтевима њихових макроа што их чини примамљивим у некој мери. Треће, неки од корисника преферирају „егзотичне“ секс раднике из удаљених земаља, који тешко да могу добити радну дозволу. Дакле, ефекат опадања је присутан.

Да закључимо, ефекат легализације проституције на међународну трговину људима у сврху сексуалне експлоатације је немогуће утврдити, користећи само теоријска сазнања, оба ефекта имају своје утицај али је њихова јачина, овим путем неутврдива. Да би се јачина деловања ових ефеката утврдила, морамо стечена теоријска сазнања повезати са емпириском анализом. Само тако можемо утврдити који од ова два ефекта доминантнији.

УПОРЕДНА АНАЛИЗА⁷

Наведене студије су ради провере својих теоријских тврдњи, спровеле студије случаја (case study), користећи притом податке земаља које су у приближном временском периоду (1999-2003) донеле различите законске оквире којима се уређује питање проституције.

Шведска- у овој земљи је, пре доношења закона из 1999. године, проституција била дозвољена као вид самосталне делатности док су бордели били забрањени. Међутим, након дуге јавне расправе, донет је нови законски оквир у којем је законодавац заузео став, да је проституција сама по себи вид експлоатације и да је као таква, дискриминаторна. Међутим, ту се није зауставио већ је законодавац овим Законом између проституције и трговине људима ставио знак једнакости.

⁷ Коришћени статистички подаци су прузети из следећих студија: Niklas Jakobsson, Andreas Kotsadam, The law and economics of international sex slavery: prostitution laws and trafficking for sexual exploitation, Gothenburg, 2010, доступно на адреси: <http://andreakotsadam.files.wordpress.com/2010/06/trafficking.pdf> и Seo-Young Cho, Axel Dreher, Eric Neumayer, Does Legalization of Prostitution Increase Human Trafficking, Goettingen, 2011, доступно на адреси: <http://www.uni-goettingen.de/en/related-article-does-legalization-of-prostitution-increase-human-trafficking-/265460.html>

Оштра казнена политика по којој корисник услуге одговара кривично, док је пружалац услуге ослобођен одговорности, према подацима шведских министарства, даје опипљиве резултате како на плану смањења сексуалне индустрије тако и на плану сузбијања трговине људима.

Студија („*Ekberg*“, 2004.), која се ослања на ове извештаје, истиче да се број пружалаца сексуалних услуга значајно смањио од кад је почео да се примењује нови Закон. Број особа које су пружале сексуалне услуге 1999. године износио је 2,500 док је тај број 2002. године смањен на 1,500 особа. Према овом истраживању, након имплементације Закона, напредак је највидљивији у области уличне проституције, у којој је забележено смањење од 30- 50%, као и постотку корисника услуга који се умањило за 75-80% (за период 1999-2006.). Студија закључује да, иако је дошло до благог пораста „прикривене проституције“ генерални утисак је, да је тржиште реаговало баш као што је економска теорија предвидела, самњивши се. Ослањајући се на полицијски извештај „*Ekberg*“, 2004. наводи да је број особа који се бавио прикривеном проституцијом (интернет проституција) 2003. године био 80-100, док је тај исти податак за 2006. годину, 200-250.

Друга студија („*Di Nicola et al*“, 2005.), дошла је до података да број особа које су трафиковане у сврху сексуалне експлатације, за период од 2000-2003. износи 200-600 жртава на годишњем нивоу. Конбинујући резултате ово два истраживања долазимо до закључка да удео жртава трговине људима у сексуалној индустрији у овој земљи варира између 13,3 и 40%.

Међутим, како релевантни подаци за период пре 1999. године не постоје, није могуће утврдити да ли се тај постотак смањило или увећао директни поређењем. Зато се враћамо на економску теорију. Да би ефекат опадања однео превагу над ефектом раста, удео трафикованих особа на тржишту, би требало да порасте, након забране проституције. Тачније, пре 1999. године на 2,500 особа које се баве проституцијом удео трафикованих особа је требао да износи 8-24%, наспрам садашњих 13,3-40%. Ова свакако није немогући исход, али је узимајући све у обзир прилично осетан заокрет.

Да резимирамо, Шведска је усвојила систем прохибиције проституције. Овај модел има за циљ да одврати потенцијалне кориснике услуга оштром казеном политиком и да тако утиче на смањење тражње за овим видом услуга, као и да уједно кроз смањење тржишта учини ову земљу мање интересантном за трговце људима, који се увек воде сопственим економским интересом.

Земља која је се приликом регулисања ове области водила другом предпоставком и која је легализовала проституцију је шведски сусед- Данска.

Данска је пре промене Закона 1999. године, проституцију као једини извор прихода, третирала као илегалну. Међутим, за разлику од Шведске која се одлучила за прохибицију, Данска је спровела декриминализацију. Проституција као самостална делатност је дозвољена, али је рад у борделима забрањен. Дакле, одлучили су се за модус који су њихови суседи примењивали пре 1999. године.

Како ИО⁸ процењује 2004. године у Данској се налазило око 2,250 жртава трговине људима у сврху сексуалне експлатације, док је у Шведској тај број око 500. Ово указује да се у Данској налази 4 пута више жртава. Треба напоменути и то да у Данској живи 5,3 милиона становника, док је у Шведској тај број 8,9 милиона, као и да је укупан број особа које се баве проституцијом 3 до 4 пута већи него у Шведској. Не треба занемарити и податак да је укупан удео трфикованих сексуалних радника готово идентичан, као и да су социјалне, економске и друге прилике у овим земљама сличне. Такође не треба, због географске близине, пренебрегнути могућности миграција корисника сексуалних услуга, из земаља где је овај „занат“ забрањен, у земље у којима је легализован, ради задовољења својих потреба (секс туризам).

Норвешка- још једна Нордијска земља која је следила пример свог суседа Шведске. У овој земљи купопродаја сексуалних услуга била је дозвољена до 2009. године када је донет нови Закон који преузима механизме које је предвидео Закон у Шведској.

⁸ International Labour Organization

Како „*Storm 2009*“ и „*ROSA*“ пројекти наводе, након имплементације Закона, опала је улична проституција, нарочито у Ослу, док се није забележио пораст „кућне проституције“. Ове податке треба узети са резервом имајући у виду да кућна проституција спада у облике прикривене проституције, те ју је тешко пратити. У извештају се такође наводи да је у Бергену, граду другом по величини, забележено значајно смањење уличне проституције као и да није повећана заступљеност „интернет проституције“. Такође, се помиње повећање трговине људима ради радне експлоатације, мада је окарактерисано као незнатно. Још једна, норвешка студија случаја, „*Hence*“, дошла је до закључка да је проституција у Норвешкој смањена, па самим тим и профитабилност трговине људима.

За разлику од поменутих Нордијских земаља, које су увеле ригорозне законе и Данске која је декриминализовала проституцију, Немачка ју је употпуности легализовала.

Немачка је 2002. године донела Закон којим је употпуности легализовала проституцију, дозволивши учествовање и трећим лицима (макрои). До тада могуће је било бавити се проституцијом само као самосталном делатношћу, док су бордели били забрањени (као у Шведској пре 1999. године и Данској после 1999. године). Проституција се сматра „регуларним“ послом. Ово значи да су сексуални радници порески субјекти, али и да имају право на социјалну, здравствену заштиту као и на моћућност да уплаћују доприносе за пензијско осигурање.

Данас је Немачка једно од највећих и најразвијенијих тржишта сексуалне индустрије са запослених од сто педесет до четристо хиљада (подаци варирају у зависности од извора) сексуалних радника. Ако узмемо у обзир најмањи могући број запослених у Немачкој, тај број превазилази 60 пута број особа које су се бавиле проституцијом у Шведској пре 1999. године.

Немачка има 10 пута више становника од Шведске. Када ово посматрамо кроз призму жртви трговине људима у сврху сексуалне експлоатације, ИЛО је проценио да се у Немачкој 2004. године налазило око 32,800 жртви. То је чак 62 пута већи број особа него ли у Шведској. Оно што је занимљиво да је удео процентуално сличан као и у Шведској.

Немачка је једина земља за коју постоје подаци о броју жртви трговине људима у сврху сексуалне експлоатације пре и после доношења либералнијег Закона. Према подацима које пружа „*Di Nicola et al*“, пре потпуне легализације, тај број се од 1996/7-2001. године кретао прогресивно од 9,870 до максималних 19,740 особа. Након легализације, 2002. године тај број је порастао, од 11,080-22,160 и 2003.године од 12,350-24,700.

Законска регулатива у земљама Европе⁹

НЕЛЕГАЛНО

КУПОВИНА- НЕЛЕГАЛНА

ЛЕГАЛНО И РЕГУЛИСАНО

АЛБАНИЈА

АНДОРА

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

БЕЛОРУСИЈА

ЛИХТЕНШТАЈН

ЛИТВАНИЈА

МАКЕДОНИЈА(БЈР)

МАЛТА

МОЛДАВИЈА

РУМУНИЈА

РУСИЈА

СРБИЈА

СЛОВЕНИЈА

УКРАЈНА

ХРВАТСКА

ЦРНА ГОРА

АЗЕРБЕЈДЖАН

БЕЛГИЈА

БУГАРСКА

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

ГРУЗИЈА

ДАНСКА

ЕСТОНИЈА

ИСЛАНД

ИРСКА

ИТАЛИЈА

ЈЕРМЕНИЈА

КИПАР

ЛЕТОНИЈА

ЛУКСЕМБУРГ

МОНАКО

НОРВЕШКА

ПОЉСКА

ПОРТУГАЛ

СЛОВАЧКА

ФИНСКА

ФРАНЦУСКА,

ЧЕШКА

ШПАНИЈА

АУСТРИЈА

ГРЧКА

МАЂАРСКА

НЕМАЧКА

ТУРСКА

ХОЛАНДИЈА

ШВАЈЦАРСКА

⁹ Niklas Jakobsson, Andreas Kotsadam, The law and economics of international sex slavery: prostitution laws and trafficking for sexual exploitation, Gothenburg, 2010, доступно на адреси: <http://andreaskotsadam.files.wordpress.com/2010/06/trafficking.pdf>

PRO / CON¹⁰

Као што је већ истакнуто током досадашњег излагања, питање легализације проституције и трговине људима, веома је осетљиво. Јавно мњење, вођено разлозима различите природе (можда као најдоминантније, ваља истаћи емотивне и моралне разлоге) поделило се на два супротна пола, „ЗА“ и „ПРОТИВ“. Међутим, оно што је нама занимљиво, јесте, исто тако подељена научно-стручна јавност, која се пак водила другим разлозима, пре свега, економског и правног карактера. Изложићемо упоредо ставове еминентних стручњака из својих области који су одговорили на следеће питање: *Да ли легализација проституције доводи до трговине људима?*

PRO

US State Department, „Извештај о трговини људима“, јун 2007.

Трговина људима ради експлоатације у сексуалне сврхе, не би постојала, да не постоји велика потражња за комерцијалне сексуалне услуге која „цвета“ широм света. Америчка влада је усвојила репресивне мере против проституције, у децембру 2002.године, истичући да је (легализација) проституције само доливање уља на ватру. Проституција и сродне активности, укључујући, подвођења и одржавање бордела, подстичу раст савременог ропства кроз пружање фасаде иза којих трговци делају. У земљама у којима се проституција толерише, постоји већа потражња за жртвама трговине људима, и готово увек повећан број жена и деце који су постали жртве трговине људима зарад сексуалне експлоатације. Мали број

¹⁰ Does legal prostitution lead to human trafficking and slavery, доступно на адреси: <http://prostitution.procon.org/view.answers.php?questionID=243>

жена тражи, или жели, да се добровољно порститише, а чак 89% жена жели да напусти тај посао, али немају друге опције за опстанак.

Др Richard Poulin, професор Социологије на Универзитету у Отави, "Легализација проституције и њен утицај на трговини женама и децом", фебруара 2005.

Иако је уверење да ће легализација омогућити контролу секс индустрије, илегална индустрија је сада „ван контроле“. Полиција у Викторији (Аустралија) процењује да има 400 илегалних бордела у односу на 100 легалних. „Увоз“ жена и деце из других земаља је значајно повећан. Легализација проституције у неким деловима Аустралије је тако резултирала нето растом индустрије. Такозвани секс предузетници имају проблем да снабдеју тржиште, које је у порасту са домаћим женама, па су стога жене, коју су жртве трговине профитабилније за попуњавање (не)легалних бордела.

Barrett Duke Jr. др, потпредседник за Истраживање и јавну политику, Института за Етику и верске слободе, мај 2004.

Уместо легализације проституције, треба да се ради, врло енергично у правцу њеног укидања, које би значајно допринело искорењивању трговине људима и сексуалног ропства.

Michael J. Horowitz, дипл.правник, виши сарадник у Хадсон Институту, "Светско првенство у Немачкој- бордели: 40.000 жена и деце у ризику од експлоатације путем трговине људима“, мај 2006.

Они који се залажу за легализацију и регулисање индустрије комречијалног секса, чине исто оно што су и њихове колеге радиле током 19. века, када су покушали да реформишу афричко ропство прописујући побољшање здравствених услова на бродовима на којима су се превозили робови. Данашњи заговорници легализације, не успевају да увиде да легализацијом проституција увек расте илегална проституција. Они не схватају да емоционалне „хватање“ жртава од стране бруталних и искусних трговаца, чини извесним то да жртве скоро никад неће хтети да слободно сведоче о животу који су приморани да трпе.

CON

Трећи извештај холандског националног известиоца о трговини људима , март 2005.

Борба против трговине људима у циљу сексуалне експлоатације се често меша са чињеницом да су неки људи зарађују проституцијом. Недостатак репресивног приступа, је у томе, што он не прави разлику између жртава трговине и независних сексуалних радника. Често се каже у медијима да је укидањем опште забране јавних кућа довело до повећања трговине људима. То није исправан закључак. Пре укидања опште забране бордела, трговина људима и друге криминалне злоупотреби дешавале су се у свим секторима проституције. Сада су неки од ових сектора стављени под контролу. Могуће је да је трговина људима у порасту у оним секторима проституције који су нелагали или који нису стављени у законски оквир. И када би то било тачно, не може се закључити да је обим трговине људима сад на истом или вишем нивоу, него што је био, док је забрана била на снази. Ово се поткрпљује и чињеницом да већина клијената радије бира легалан од нелегалног сектора проституције.

Мр Marjan Wijers, Катедра експертске групе Европске комисије о трговини људима, "Жене, рад и миграције: Положај трговине женама и стратегије за подршку", 1988.

Криминализација индустрије секса ствара идеалне услове агресивну експлоатацију и злостављања сексуалних радника. Верује се да трговина женама, принуда и експлоатација могу да се зауставе једино ако се проституција призна као легална и ако су социјална права проститутки су загарантована.

Др Alison J. Murray, предавач на Универзитету у Сиднеју, „Глобални сексуални радници: Права, отпор и редефинисање“, 1988.

Изјаве о проституцији и експлоатацији жена су политичка пропаганда којом се настоји да се контролише начин на који људи мисле и на који се понашају. Проблем трговаца људима резултат је економских, политичких и родних неједнакости која треба да буде наш централни разлог за забринутост. Широк

спектар секс индустрија и контекстима захтева разумевање различитости и разлика и схватање да забрани и унитарна "моралних вредности" су део проблема, а не решење. Широк спектар секс индустрије захтева разумевање различитости и разлика, а забрана проституције и унитарна политика "моралних вредности" представљају део проблема, а не решење.

The Economist магазин, чланак „ Секс је њихова ствар“, септембар 2004.

Криминализација одвлачи проституцију у „подземни свет“, док би је легализација довела на „светлост дана“ где би се злоупотребе, попут трговине људима и малолтеног подвођење, могле лакше решавати.

Др Rita Nakashima Brock, оснивач и ко-директор „Faith Voices for the Common Good“, јануар 2004.

Забрана даје покриће трговцима људи. То им омогућава да користе законе против проституције како би застрашивали жртве, а нарочито децу. Жене и девојке се држе против своје воље, плаше се да оду у полицију, јер ће бити третирани као криминалци.

Др David A. Feingold, координатор програма „Trafficking-HIV/AIDS“ (UNESCO), чланак „Размисли поново: трговина људима“, септембар-октобар 2005.

Пресек веома емотивних питања, сексуалног рада и трговине људима ствара, много више проблема. Многи ове појмове изједначавају иако постоји очигледна разлика. Према State Department-у, у земљама где је проституција легализована или дозвољена, створна је већа штета за жртве трговине људима, нарочито долази до повећања броја жена и деце који се путем трговине експлоатишу у сексуалне сврхе. По тој логици Невада (САД) би требала да буде преплављена страним сексуалним робљем. Насупрот томе Холандија, Аустралија, и Немачка, од којих сви имају легализоване проституције, добиле су најбоље оцене од Бушове администрације у најновијем Извештају о трговини људима. Напори да се проституција забрани,

доведе до повећања ризика сексуалних радника да постану жртве трговине људима, због тога што законодавац приликом сачињавања закона избегава да консултују људе чија права закон треба да штити. Шведска се на пример, поноси својим законом против проституције, истичући да је заштитила сексуалне раднике, криминализовањем корисника услуга. Али, неколико независних студија, укључујући и једану коју спроводи Шведска полиција, показало је да су проститутке сада изложене много опаснијим клијентима и мање безбедном сексу.

ЗАКЉУЧАК

Имајући у виду све до сада изложено, закључујемо да су разлике у начну регулисања проституције широм света, довеле до различитих последица у односу на трговину људима. Резултати истарживања сву врло опречни, те ми не желимо (као што смо и на почетку истакли) да се у овом тренутку, определимо за било коју опцију, јер је неопходно испитати још многе аспекете овог проблема и конкретне друштвене околности да би се приближили одговору. Такав задатак јесте веома комплексан, али не и нерешив. Какво ће решење тог проблема на крају бити, остаје нам да заједно утврдимо.

ЛИТЕРАТУРА

Напомена: Сви коришћени извори воде порекло са интернета. У прилогу ће бити наведене релевантне интернет адресе:

<http://www.osce.org/sr/serbia/34951>

<http://andreaskotsadam.files.wordpress.com/2010/06/trafficking.pdf>

<http://www.uni-goettingen.de/en/related-article-does-legalization-of-prostitution-increase-human-trafficking-/265460.html>

<http://prostitution.procon.org/view.answers.php?questionID=243>

<http://www.smedia.rs/vesti/vest/70440/Prostitucija-u-Srbiji-Kazne-Makroi-Seksualne-usluge-Prostitucija-u-Srbiji-Zakon-cuva-musterije.html#>

<http://www.dw-world.de/dw/article/0,,15140746,00.html>

<http://www.bastabalkana.com/2011/12/trgovina-ljudima-moderno-ropstvo-prostitucija-sextrafficking/>